

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3473

Vragen van de leden **Van Esch** en **Wassenberg** (beiden PvdD) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de risico's van het vogelgriepvirus dat is aangetroffen bij tientallen katten in Polen en in vijf bontfokkerijen in Finland* (ingezonden 19 juli 2023).

Antwoord van Minister **Adema** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 30 augustus 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3298.

Vraag 1

Op welke manier volgt u de situatie in Polen, waar inmiddels 29 katten blijken te zijn besmet met het vogelgriepvirus, van wie er 25 zijn overleden?¹

Antwoord 1

Inmiddels zijn er 35 katten positief waarvan alle katten of zijn overleden of zijn geëuthanaseerd. De situatie in Polen wordt op de voet gevolgd. Dit gebeurt middels direct contact met de Poolse Chief Veterinary Officer (CVO) en bijeenkomsten van onder andere de European Centre of Disease Prevention and Control (ECDC) en World Animal Health Information System (WAHIS).

Vraag 2

Heeft u gezien dat deze katten verspreid over het land wonen, dat van deze katten slechts zeven de mogelijkheid hadden om met wilde vogels in contact te komen en dat een deel van deze katten zelfs helemaal nooit buiten kwam?

Antwoord 2

Ja, de katten komen uit acht verschillende woiwodschappen (provincies) wijd verspreid over Polen. In de groep van katten met vogelgriep zaten zowel katten die buiten kwamen, katten die toegang hadden tot een balkon of terras, als katten die nooit buiten kwamen.

¹ WHO, 16 juli 2023, «Influenza A(H5N1) in cats – Poland» (<https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2023-DON476>).

Vraag 3

Heeft u gelezen dat eerder deze maand werd vermoed dat de katten waren besmet met het vogelgriepvirus door het eten van eendenvlees? Is er inmiddels meer bekend over de besmettingsroute?²

Antwoord 3

Ja, dat heb ik gelezen. Inmiddels is bekend dat dit dezelfde virusvariant is als de variant die veel werd gevonden op pluimveebedrijven en in wilde vogels in Polen in het vogelgriepseizoen 2022–2023. Over de precieze besmettingsroute is nog geen verdere informatie bekend.

Vraag 4

Wordt in Nederland onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van het vogelgriepvirus in (eenden)vlees en naar mogelijke besmettingsroutes via eendenvlees of vlees van andere vogels? Zo ja, door wie en wat zijn tot nu toe de bevindingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Er is geen aanleiding voor dit onderzoek. Zodra er in de EU en dus ook in Nederland een infectie met vogelgriep wordt vastgesteld, wordt het bedrijf geruimd en komt het pluimvee niet in het slachthuis. Indien er vermoedens zijn dat er kippen met vogelgriep arriveren op een slachthuis, dan wordt aldaar onderzoek verricht om dit uit te sluiten. Op deze manier wordt geborgd dat alleen vlees van gezonde dieren beschikbaar komt voor consumptie. Dit is conform de Europese regels voor het keuren van vlees, deze gelden dus ook voor Polen en de andere EU-lidstaten.

Vraag 5

Neemt u extra maatregelen nu de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) het risico op besmetting heeft verhoogd naar «laag tot matig» voor katteneigenaren en dierenartsen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?³

Antwoord 5

Ja, de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ik zetten in op betere communicatie. De informatie op de website van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu gaat inmiddels specifiek in op de risico's voor eigenaren van katten met vogelgriep. Daarnaast is ook de informatie op de website van de rijksoverheid naar aanleiding van de besmettingen bij katten aangepast.

Vraag 6

Is inmiddels meer bekend over de aanvullende testen die zijn gedaan bij Nederlandse zwerfkatten nadat er afweerstoffen tegen vogelgriep zijn gevonden tijdens een castratietraject waarbij ook werd getest op vogelgriep?⁴

Antwoord 6

Nadere informatie over dit onderzoek bij zowel huiskatten als zwerfkatten laat zien dat vooral bij zwerfkatten een positieve testuitslag werd gevonden. Het gaat hier om een specifieke test, die laat zien dat het dezelfde variant van het vogelgriepvirus betreft als die de afgelopen maanden tot uitbraken bij pluimvee heeft geleid en nu nog voorkomt bij wilde vogels in Nederland. Het gaat om levende katten, die op het oog grotendeels gezond waren. Een aantal katten had ziekteverschijnselen, maar niet specifiek voor vogelgriep.

² de Volkskrant, 4 juli 2023, «Geheimzinnige uitbraak vogelgriep bij Poolse katten laat zien: oppassen met voer» (<https://www.volkskrant.nl/wetenschap/geheimzinnige-uitbraak-vogelgriep-bij-poolse-katten-laait-zien-oppassen-met-voer~b95245c4/>).

³ Kamerstuk 25 295, nr. 2051.

⁴ Brief Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 6 juli 2023, «Intensiveringsplan preventie vogelgriep».

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat nader onderzoek zal worden gedaan naar de aanwezigheid van vogelgriep bij Nederlandse katten met een eigenaar? Wie zal dit onderzoek uitvoeren, op welke wijze en wanneer zal dit van start gaan? Gaat u hier nu spoed achter zetten, gezien de situatie in Polen?⁵

Antwoord 7

Ja, de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ik geven samen zo snel mogelijk opdracht voor nader onderzoek naar de aanwezigheid van vogelgriep bij katten met een eigenaar. Dit gebeurt binnen het onderzoeksconsortium dat in het kader van het intensiveringsplan preventie vogelgriep wordt opgericht.

Vraag 8

Maakt u zich ook zorgen over de vogelgriepuitbraken in Finland, waar het virus is gevonden bij vijf bedrijven met poolvossen die worden gefokt voor de productie van bont?⁶

Antwoord 8

De uitbraken van vogelgriep op diverse pelsdierbedrijven in Finland zijn inderdaad zorgwekkend.

Vraag 9

Deelt u de analyse van virologen dat het vogelgriepvirus zich bij dit soort fokkerijen sneller en makkelijker kan aanpassen aan zoogdieren, door de omstandigheden binnen de fokkerij met veel dieren op elkaar gepakt die elkaar gemakkelijk kunnen besmetten, waardoor het virus ook gevaarlijker wordt voor de mens?

Antwoord 9

Experts geven aan dat het vogelgriepvirus daar waar veel dieren bij elkaar zitten zich makkelijker kan verspreiden en ook aanpassen aan zoogdieren. Daarbij bestaat het risico dat het virus ook gevaarlijker wordt voor de mens.

Vraag 10

Deelt u de vrees dat in Finland onvoldoende maatregelen worden genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan? Zo ja, wat kunt u hierin betekenen? Zo nee, waarom niet?⁷

Antwoord 10

De situatie in Finland is volop in ontwikkeling. De Finse veterinaire autoriteiten hebben de wet aangepast waardoor zij nu de mogelijkheid hebben om maatregelen toe te passen om verspreiding van het virus tegen te gaan, waaronder het ruimen van besmette bedrijven. In Europees verband is hier regelmatig overleg over, waarbij Nederland zijn zorgen over de pelsdierhouderij als geheel uitspreekt.

Vraag 11

Heeft u inmiddels in internationale gremia voor volksgezondheid opnieuw gepleit voor een verbod op pelsdierhouderij, zoals u heeft toegezegd na vragen van de Partij voor de Dieren? Waar en wanneer heeft u dit gedaan en wat waren de reacties?⁸

Antwoord 11

Zowel het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voeren een pleidooi in Europa om te stoppen met de pelsdierhouderij en stellen daarbij ook de

⁵ NRC, 14 juli 2023, «Virologen verontrust over vogelgriep bij poolvossen op Finse pelsdierfokkerij» (<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/07/14/virologen-verontrust-over-vogelgriep-bij-poolvossen-op-finse-pelsdierfokkerij-a4169794>).

⁶ Joop, 15 juli 2023, «Vogelgriep grijpt om zich heen bij Finse pelsdierfokkerijen: «We leren niets»» (<https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/vogelgriep-grijpt-om-zich-heen-bij-finse-pelsdierfokkerijen-we-leren-niets>).

⁷ Kamerstuk 29 683, nr. 266.

⁸ Kamerstuk 29 683, nr. 266.

risico's van pelsdieren als «mengvat» van (griep)virusen aan de orde. Naar aanleiding van de casus van vogelgriep bij nertsen in Spanje is door Nederland in de Health Security Committee (HSC) van 7 februari 2023 aan de orde gesteld dat we ook steeds meer besmettingen zien bij zoogdieren, zowel wilde zoogdieren als gehouden zoogdieren. Pelsdieren vormen daarbij een specifiek risico. Aan het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) en andere lidstaten is gevraagd hoe zij het risico van gehouden pelsdieren zien. ECDC heeft vervolgens een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd en aanvullende adviezen gegeven over hoe de risico's voor mensen kunnen worden beperkt.

Ook in de HSC van 26 juli jl. heeft Nederland zijn zorgen uitgesproken en vragen gesteld over de risico's van de pelsdiersector en samen met o.a. Duitsland en Oostenrijk gepleit voor een Europees verbod op de pelsdierhouderij. Gezien de situatie in Finland heeft Nederland gevraagd om een update van de ECDC Rapid Risk Assessment en een versnelling van de geplande European Food Safety Authority (EFSA)-opinion over pelsdieren, vooral op het punt van zoönotisch risico.

Vraag 12

Kunt u deze vragen ieder afzonderlijk en binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoorden?

Antwoord 12

Het is helaas wegens het zomerreces niet gelukt om de vragen binnen de gestelde termijn te beantwoorden.